

**Postanowienie z dnia 7 marca 1996 r.
III ARN 74/95**

Niedopuszczalne jest umorzenie postępowania przez Naczelny Sąd Administracyjny na posiedzeniu niejawnym, w przypadku dostrzeżenia braków formalnych skargi, bez uprzedniego wezwania strony do ich uzupełnienia.

Przewodniczący SSN: Jerzy Kwaśniewski, Sędziowie SN: Andrzej Kijowski,
Teresa Flemming-Kulesza, Janusz Łętowski, Andrzej Wróbel (sprawozdawca),

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Waldemara Grudzieckiego, po rozpoznaniu w dniu 7 marca 1996 r. sprawy ze skargi Heleny K. na decyzję Wojewody L. z dnia 12 stycznia 1995 r. [...] w przedmiocie potwierdzenia stanu zagrożenia budynku, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodek Zamiejskowy w Lublinie z dnia 28 kwietnia 1995 r. [...]

p o s t a n o w i ł:
u c h y l i ć zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Naczelny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejskowy w Lublinie wydanym na posiedzeniu niejawnym postanowieniem z dnia 28 kwietnia 1995 r. [...] umorzył postępowanie Aw sprawie wszczętej na skutek pisma@ Ireny K. na decyzję Wojewody L. z dnia 12 stycznia 1995 r. [...] w przedmiocie oddalenia żądania potwierdzenia stanu zagrożenia budynku. W ocenie Sądu pismo skarżącej z dnia 17 stycznia 1995 r. zatytułowane jako AOdwolanie@, skierowane do Wojewody L., a następnie przekazane Sądowi przez Wojewodę jako skarga na powyższą decyzję wraz z odpowiedzią na skargę pismem z dnia 6 kwietnia 1995 r., nie zawiera podstawowych wymogów skargi sądowej na decyzję administracyjną zakreślonych art. 126 § 1, 187 § 1 i 370 k.p.c. w związku z art. 211 k.p.a. W tej sytuacji Sąd uznał za niedopuszczalne prowadzenie postępowania i wyrokowanie w tej sprawie, umarzając na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w związku z art. 211 postępowanie sądowe.

Powyższe postanowienie zaskarżył Minister Sprawiedliwości w drodze rewizji nadzwyczajnej, zarzucając rażące naruszenie przepisów art. 355 § 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 211 k.p.a., wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejskowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania.

W ocenie Ministra Sprawiedliwości umorzenie postępowania z innych przyczyn niż cofnięcie pozwu (skargi) ze skutkiem prawnym, dokonane w piśmie procesowym, w świetle art. 355 § 1 k.p.c. może nastąpić wyłącznie na rozprawie, a zatem umorzenie postępowania na posiedzeniu niejawnym było niedopuszczalne. Ponadto wydanie wyroku w tej sprawie było, zdaniem Ministra Sprawiedliwości, dopuszczalne, bowiem Sąd nie wskazał na istnienie okoliczności powodujących nie dający się usunąć brak

jednej z bezwzględnych przesłanek procesowych (art. 199 § 1 pkt 1 i 2, art. 1099 i 1111 k.p.c.). Natomiast wskazane przez ten Sąd braki w piśmie skarżącej, przekazanej jako skarga przez Wojewodę L., zobowiązywały Sąd z mocy przepisu art. 375 k.p.c. w związku z art. 211 k.p.a. do wezwania skarżącej do usunięcia w określonym terminie dostrzeżonych braków, a w razie ich nieusunięcia w terminie - do odrzucenia skargi.

Prokurator wniósł o uwzględnienie rewizji nadzwyczajnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Przepisy kodeksu postępowania administracyjnego dotyczące zaskarżania decyzji administracyjnych do sądu administracyjnego z powodu ich niezgodności z prawem nie określają bezpośrednio warunków formalnych skargi do tego sądu. Oznacza to, że na podstawie odesłania zawartego w art. 211 k.p.a. mają odpowiednie zastosowanie przepisy kodeksu postępowania cywilnego. W świetle art. 370 k.p.c. skarga powinna czynić zadość określonym w art. 126 k.p.c. wymaganiom przepisanych dla pisma procesowego oraz zawierać oznaczenie zaskarżonej decyzji, przytoczenie podstaw zaskarżenia i ich uzasadnienie, jak też wniosek w zakresie weryfikacji decyzji, a w sprawach majątkowych podanie wartości przedmiotu zaskarżenia. Skoro zatem pismo skarżącej przekazane Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu przez Wojewodę L. jako skarga nie spełniało wskazanych wyżej wymagań co do jej formy i treści, Sąd ten był zobowiązany na podstawie art. 375 k.p.c. w związku z art. 211 k.p.a. do wezwania skarżącej do usunięcia braków formalnych skargi i wyznaczenia terminu usunięcia tych braków, a w razie ich nieusunięcia do odrzucenia skargi. Należy w związku z tym podkreślić, że w świetle art. 204 § 1 k.p.a. sąd administracyjny może odrzucić skargę, gdy skarżący nie uzupełnił w wyznaczonym terminie takich braków skargi, które uniemożliwiają nadanie jej dalszego biegu.

Zarzut wnoszącego rewizję nadzwyczajną, że umorzenie postępowania na posiedzeniu niejawnym było w rozpoznawanej sprawie niedopuszczalne, jest trafny. W świetle bowiem art. 355 § 1 k.p.c. sąd administracyjny wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli skarżący cofnął ze skutkiem prawnym skargę lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. W niniejszej sprawie jest niesporne, że skarżąca nie cofnęła skargi ze skutkiem prawnym, a zatem umorzenie postępowania byłoby zasadne tylko wówczas, gdyby przyjąć, że wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne. Pogląd Sądu, że prowadzenie postępowania i wydanie wyroku w sprawie jest niedopuszczalne, bowiem postępowanie przed sądem administracyjnym może się toczyć wyłącznie ze skargi na decyzję administracyjną, której według oceny Sądu, nie ma w sprawie, nie jest trafny. Przez niedopuszczalność wydania wyroku rozumie się bowiem na ogół sytuację, gdy w toku postępowania zaszły okoliczności powodujące nie dający się usunąć brak jednej z bezwzględnych przesłanek procesowych. Tymczasem Naczelny Sąd Administracyjny w uzasadnieniu zaskarżonego niniejszą rewizją nadzwyczajną postanowienia nie wskazał na istnienie takich okoliczności w rozpoznawanej sprawie, które uzasadniałyby umorzenie postępowania na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. Ponadto nawet gdyby przyjąć, że wydanie wyroku w tej sprawie stało się niedopuszczalne, sąd administracyjny był zobowiązany do wydania postanowienia o umorzeniu postępowania na rozprawie.

Zgodnie bowiem z art. 355 § 2 k.p.c. postanowienie o umorzeniu postępowania może zapaść na posiedzeniu niejawnym tylko wówczas, gdy skarżący cofnął ze skutkiem prawnym skargę w piśmie procesowym.

W konsekwencji powyższych ustaleń należy przyjąć, że umorzenie przez Sąd postępowania na posiedzeniu niejawnym, bez uprzedniego umożliwienia skarżącej usunięcia braków formalnych skargi, oprócz rażącego naruszenia powołanych wyżej przepisów prawa, pozbawiło skarżącą prawa do rozpoznania skargi na decyzję administracyjną przez sąd administracyjny. W ocenie Sądu Najwyższego wykładnia odpowiednio zastosowanych przepisów k.p.c. odnoszących się do wymagań formalnych skargi do sądu administracyjnego dokonywana przez ten sąd powinna uwzględniać treść konstytucyjnego prawa strony do rozpoznania jej sprawy przez niezawisły sąd, co oznacza, że obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa należy interpretować w kierunku zapewnienia stronie prawa do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy wyrokiem sądu. Pozbawienie względnie ograniczenie takiego prawa strony w drodze błędnej, jak w rozpoznawanej sprawie, względnie nadmiernie restryktywnej wykładni takich przepisów, rażąco narusza podstawową zasadę demokratycznego państwa prawnego, jaką jest prawo do sądu.

Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====